

**ІНФОРМАЦІЯ
ЩОДО ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЗА
ПІДСУМКАМИ 2025 РОКУ**

Безпека та цивільний захист населення

З метою забезпечення на території Чернігівської міської територіальної громади заходів безпеки та захисту населення, територіальної оборони у 2025 році діяли такі міські цільові програми:

1. Програма підготовки територіальної оборони та підготовки населення м. Чернігова до участі в русі національного спротиву на 2022-2027 роки у новій редакції.

Виконання визначених Програмою заходів сприяло набуттю мешканцями м. Чернігова готовності та здатності до виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Також, на виконання заходів Програми було проведено реконструкцію бойлерної та центрального теплового пункту зі встановленням блочно-модульних котелень як резервного живлення по проспекту Михайла Грушевського, 172 в м. Чернігів, будівництво фортифікаційних споруд (облаштування спостережних пунктів, захисних споруд, вогневих позицій, тощо), підключення резервного живлення об'єктів критичної інфраструктури міста та улаштування траншеї для прокладання кабелів по вулиці Івана Мазепи в мікрорайон КСК для забезпечення надійності електропостачання споживачам.

На реалізацію програми в 2025 році було виділено субвенції з бюджету Чернігівської міської територіальної громади у розмірі 77,4 млн грн.

2. Програма забезпечення громадської безпеки та правопорядку на території м. Чернігова на 2025 рік.

При виконанні програми реалізовувались такі заходи:

- стабілізація криміногенної ситуації в місті шляхом створення атмосфери суспільної нетерпимості до злочинності;
- підвищення оперативності реагування на вчинені правопорушення та їх виявлення шляхом удосконалення технічних засобів контролю за ситуацією в громадських місцях;
- захист життя, здоров'я, честі та гідності осіб, їх майна від злочинних посягань;
- мінімізація впливу злочинності на неповнолітніх та молодіжне середовище;
- зменшення поширення наркозлочинності та пияцтва на території міста;
- покращення результатів роботи з охорони публічного порядку, попередження правопорушень, протидії рецидивній та побутовій злочинності.

На реалізацію даної Програми в 2025 році було виділено субвенції з бюджету Чернігівської міської територіальної громади у розмірі 88,5 млн грн.

3. Програма шефської допомоги військовим частинам, установам та організаціям Збройних Сил України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Міністерства юстиції України, Державної

спеціальної служби транспорту та Державної прикордонної служби України на 2025 – 2027 роки (зі змінами та доповненнями).

Виконання визначених Програмою заходів сприяло піднесенню престижу військової служби, сприянню обороноздатності та мобілізаційної готовності держави, задоволення культурних і духовних потреб військовослужбовців, налагодження ефективного цивільно-військового співробітництва.

На реалізацію в 2025 році було виділено субвенції з бюджету Чернігівської міської територіальної громади у розмірі 403,0 млн грн.

В 2025 році завершені роботи по двох об'єктах, які реалізовувалися в рамках програми забезпечення громадської безпеки та правопорядку на території м. Чернігова на 2024-2025 роки (капітальний ремонт приміщення дільничного пункту поліції № 1 та № 5).

Також, в 2025 році введена в постійну експлуатацію місцева автоматизована система центрального оповіщення (далі – МАСЦО) в обсягах робіт 1-ої черги будівництва, які включають:

- встановлення сигнально-гучномовних пристроїв оповіщення на відкритих територіях – 19 шт.;
- встановлення блоків дистанційного керування існуючими електросиренами С-40 та С-28 оповіщення на відкритих територіях – 24 шт.;
- встановлення пристроїв керування мережею радіомовлення – 1 комплект;
- обладнання основного автоматизованого робочого місця оператора МАСЦО на базі комунального підприємства «Муніципальна варта» Чернігівської міської ради з організацією цілодобового чергування персоналу.

Житлово-комунальне господарство та благоустрій. Дорожнє господарство. Охорона навколишнього природного середовища.

За підсумками 2025 року виконані наступні роботи, спрямовані на задоволення потреб населення у наданні житлово-комунальних послуг належної якості, розвиток інфраструктури міста, забезпечення безпечного руху транспортних засобів міськими автомагістралями, підтримання та покращання екологічної ситуації на території міста тощо:

1. Будівництво, капітальний ремонт та реконструкція інфраструктурних об'єктів житлово-комунального господарства на території міста:

- викуплено 3 земельних паї загальною площею 3,79 га під розширення міського кладовища «Яцево» в м. Чернігові;
- проведено реконструкцію території кладовища «Ялівщина» у м. Чернігів з улаштуванням меморіального комплексу (встановлено меморіальний комплекс, 22 пам'ятники загиблим (померлим) військовослужбовцям, 27 флагштоків біля могил та 22 паркові габіонні лави, улаштовано 455 кв. м рулонного газону з автоматичним поливом та 72 кв. м тротуарного покриття з фігурними елементами мощення);

- розроблено техніко-економічне обґрунтування на реконструкцію вул. Любецька (від ПК 30+50 до ПК 33+00) в м. Чернігів;

- проведено капітальний ремонт проїзду між 171 ЧРЗ та буд. № 35 по вул. Рятувальників та частин вулиць Стрілецької та Курсанта Єськова в м. Чернігів;

- розроблено проектну документацію на будівництво зливової каналізації по вул. Коцюбинського від вул. П'ятницької до вул. Василя Тарновського з підключенням до існуючої мережі в м. Чернігів;

- придбано 25 та встановлено 47 намогильних споруд (гранітних пам'ятників) загиблим (померлим) військовослужбовцям на кладовищі «Яцево» в м. Чернігові.

2. Проведення поточного ремонту, в тому числі аварійно-відновлювальних робіт, об'єктів вулично-дорожньої мережі, тротуарів, штучних споруд та інших елементів дорожнього покриття, внутрішньодворових проїздів (одержувач бюджетних коштів – КП «АТП-2528» Чернігівської міської ради) на 134 вулицях міста:

- доріг загальною площею 58,8 тис. кв. м;

- тротуарів загальною площею 0,7 тис. кв. м.

3. Благоустрій озелених територій м. Чернігова:

- висадження 57 дерев та 224 кущів;

- улаштування квітників багаторічних та однолітників загальною площею 6 254,0 кв. м;

- знесення 996 окремих засохлих та пошкоджених дерев по місту та на прибудинкових територіях;

- кронування 70 дерев.

4. Утримання та технічне обслуговування технічних засобів регулювання дорожнього руху:

- технічне обслуговування 69 світлофорних об'єктів;

- заміна 50 електролічильників на світлофорних об'єктах;

- встановлення 37 пристроїв резервного живлення на світлофорних об'єктах;

- встановлення 18 пристроїв звукового супроводу на 7 світлофорних об'єктах;

- встановлення 351 дорожнього знаку;

- поновлення 141 км повздовжньої та 15 300 кв. м поперечної дорожньої розмітки.

5. Утримання очисних споруд та зливової каналізації:

- очищення 10,0 км колекторів зливової каналізації гідродинамічними установками;

- очищення 3,8 км водовідвідних каналів, 4,5 км залізобетонних лотків та 0,8 км каналізаційних колекторів вручну;

- очищення 868 зливоприймальних колодязів від мулу та сміття та 312 оглядових колодязів, тощо.

6. Утримання та технічне обслуговування мереж зовнішнього освітлення міста:

- ремонт 3 216 світильників;
- заміна 628 світильників та 5 307 ламп;
- заміна 19,8 км повітряних ліній;
- заміна 12 залізобетонних опор;
- заміна та ремонт 68 світлодіодних дорожніх знаків, встановлення 24 нових світлодіодних дорожніх знаків;
- заміна 143 електролічильників.

7. Технічне обслуговування системи відеоспостереження вулиць міста Чернігова та технічний супровід роботи віртуальної мережі (422 камер відеоспостереження, 88 комутаційних шаф, 49 контролерів віддаленого контролю, керування та оповіщення, серверів).

8. Утримання 3-х підземних переходів.

9. Поточний ремонт та утримання 5 громадських вбиралень.

10. Утримання 12-ти місць поховань.

11. Доставка в морг померлих і загиблих безрідних громадян та з моргу до кладовища померлих і загиблих самотніх громадян, осіб без певного місця проживання, а також невпізнаних трупів, знайдених у межах міста (усього доставлено 2 255 померлих громадян).

12. Захоронення 60 невідомих безрідних людей.

13. Забезпечення охорони тваринного світу, регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у місті Чернігові (утримання пункту тимчасового утримання тварин по вул. Володимира Дрозда):

- стерилізація та перетримка на території пункту тимчасового утримання тварин 500 тварин;
- ревакцинація 885 безпритульних тварин.

14. Надання інших послуг з благоустрою міста Чернігова.

15. Проведення моніторингу забруднення підземних та поверхневих вод у районі ставків-накопичувачів рідких токсичних промислових відходів та полігону твердих побутових відходів (район «Масани») за результатами спостережень на 30 свердловинах, 3 колодязях та 4 поверхневих пунктах спостереження.

16. Виконання контрольно-геодезичної зйомки та інженерно-геологічного вишукування території, а також проведення лабораторних досліджень відходів нафтопродуктів для забезпечення ліквідації несанкціонованого розміщення відходів мазуту та залишків цегляних фундаментів на земельній ділянці, яка розташована між огорожею колишнього ПАТ «Чернігівський м'ясокомбінат» (вул. Любецька, 80, м. Чернігів) та залізничною колією Чернігів-Горностаївка.

17. Підтримання санітарного стану річки Стрижень протяжністю 8,25 км із прибиранням водного дзеркала.

18. Запобігання поширенню амброзії полинолистної, що загрожує природним екосистемам в м. Чернігові.

19. Проведення дослідницьких робіт з впровадження інтегрованих методів захисту лісу від стовбурових шкідників на території заповідного урочища «Святе», район «Масани», район «Подусівка».

20. Розроблення документації із землеустрою для одного об'єкту природно-заповідного фонду міста.

21. Капітальний ремонт первинних радіальних відстійників (мулоскреб діаметром 28 м) № 4 та № 5 на каналізаційних очисних спорудах м. Чернігова, розташованих по вул. Колективна, 58 в с. Гуцин Чернігівського району, Чернігівської області за рахунок субвенції з державного бюджету.

У 2025 році продовжили здійснюватися заходи щодо ліквідації наслідків російської військової агресії та забезпечення належного функціонування об'єктів, зокрема, протягом 2025 року були виконані наступні заходи:

1. Проведене обстеження технічного стану 4 житлових будинків, пошкоджених внаслідок ракетного удару:

- по вул. Козацька, 48 в м. Чернігів (пошкоджено 15.03.2025);
- по вул. Жабинського, 14 в м. Чернігів (повторне технічне обстеження);
- по просп. Миру, 201 Б (пошкоджено 06.06.2025);
- по вул. Ремісника, 53 (пошкоджено 08.12.2025).

2. Завершені аварійно-відновлювальні роботи в житловому будинку по вул. Шевченка, 101 та по вул. Козацька, 48 в м. Чернігів, пошкоджені в результаті військових дій.

3. Розпочате розроблення проєктної документації по улаштуванню тимчасового проїзду (аварійно-відновлювальні роботи) на ділянці дороги по вул. Кільцева в м. Чернігів.

4. Розроблено проєктну документацію по об'єкту: «Реконструкція мосту по вул. Кільцева через р. Стрижень в м. Чернігів, пошкодженого в результаті військових дій».

Містобудування. Житлове будівництво та забезпечення населення житлом

За оперативною інформацією у 2025 році в м. Чернігові прийняті в експлуатацію закінчені будівництвом об'єкти – багатоповерхові багатоквартирні житлові будинки загальною площею 40,126 тис. кв. м житла.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей» комісією щодо розгляду заяв на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб виконавчого комітету Чернігівської міської ради протягом 2025 року призначено грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення деяким категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членам їх сімей, 22 особам на суму 62 724,3 тис. грн.

Розпорядженням начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області від 18.08.2025 № 335 затверджена Програма забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, на 2025-2027 роки у новій редакції. Метою Програми є підтримка осіб з інвалідністю внаслідок війни, які не мають право на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей». Грошову компенсацію на придбання житла за кошти бюджету Чернігівської міської територіальної громади у 2025 році отримала 21 особа на суму 51 110,0 тис. грн.

Станом на 01.01.2026 в м. Чернігові зафіксовано пошкодження внаслідок військових дій 3 501 приватного житлового будинку, садового і дачного будинку, серед них:

- 1 982 од. – підлягають відновленню в рамках поточного ремонту (незначно пошкоджені);
- 978 од. – підлягають відновленню в рамках капітального ремонту, реконструкції (значно пошкоджені);
- 541 од. – не підлягають відновленню (повністю зруйновані).

За наданням одноразової матеріальної допомоги мешканцям міста Чернігова – власникам приватних житлових будинків, знищених та пошкоджених внаслідок російської військової агресії з початку року звернулось 156 осіб, виплачено матеріальної допомоги на суму 1 655,3 тис. грн.

За наданням часткової компенсації видатків мешканцям міста Чернігова, понесених на відновлення знищених та пошкоджених вікон у багатоквартирних житлових будинках внаслідок російської військової агресії з початку року звернулось 10 осіб, виплачено компенсації на суму 78,6 тис. грн.

У 2025 році поновлена дія Програми надання одноразової матеріальної допомоги мешканцям багатопверхової забудови міста Чернігова, житло яких було зруйновано (пошкоджено) внаслідок російської військової агресії. За призначенням допомоги звернулось 253 особи, виплачено допомоги на суму 2 750,0 тис. грн.

У липні 2025 року на сесії Чернігівської міської ради було прийнято рішення щодо надання дозволу управлінню архітектури та містобудування Чернігівської міської ради на розроблення проекту містобудівної документації «Внесення змін та доповнень до Генерального плану м. Чернігова» (корегування) (рішення Чернігівської міської ради від 25.07.2025 № 45/VIII-13 «Про надання дозволу на розроблення проекту містобудівної документації «Внесення змін та доповнень до Генерального плану м. Чернігова» (корегування)).

В листопаді 2025 року затверджено Програму містобудівної діяльності у м. Чернігові на 2024 – 2026 роки у новій редакції. Одним із її пунктів передбачено виділення коштів на виконання робіт з оновлення (коригування) містобудівної документації, а саме розроблення проєкту містобудівної документації «Внесення змін до Генерального плану м. Чернігів» (коригування).

Підприємництво та надання адміністративних послуг

Станом на 01.01.2026 кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва за даними Головного управління ДПС у Чернігівській області складала 19 136 суб'єктів господарювання (що на 7,2 % менше, ніж на початок року), з них 2 099 – юридичних осіб (стільки ж, як і на початок року) та 17 037 – фізичних осіб-підприємців (на 8,0 % менше, ніж на початок року). Кількість економічно активних суб'єктів малого та середнього підприємництва на 01.01.2026 складала 15 038 суб'єктів господарювання, з них 1 591 – юридична особа та 13 447 – фізичних осіб-підприємців.

За даними Головного управління ДПС у Чернігівській області станом на 01.01.2026 у сфері малого та середнього бізнесу зайнято 54,7 тисяч осіб. З них 17,2 тисяч осіб перебувало у трудових відносинах з фізичними особами-підприємцями (31,5 %), 16,4 тисяч осіб зайнято на середніх підприємствах (30,0 %), 13,4 тисяч – фізичні особи-підприємці (24,5 %) та 7,7 тисяч осіб зайнято на малих підприємствах (14,0 %).

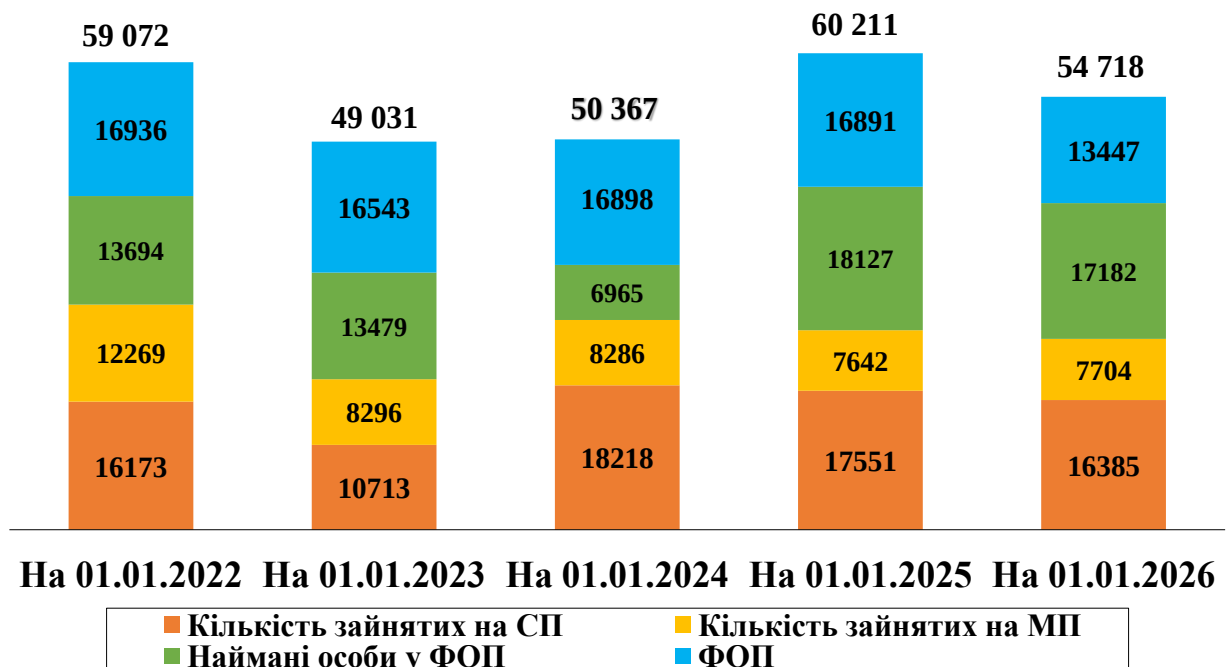

Рис. 1. Чисельність зайнятих у сфері малого та середнього бізнесу у м. Чернігів, осіб

Обсяги реалізованої продукції цими підприємствами в 2025 році становили 304 811 млн грн. Найбільше промислової продукції у місті

виробляють підприємства переробної промисловості. Переважна більшість суб'єктів господарювання, зареєстрованих у м. Чернігові, проводять свою діяльність у сферах надання послуг (7 948 суб'єктів господарювання або 53 %) та торгівлі (5 416 суб'єктів господарювання або 36,0 %). Виробничою діяльністю зайнято 11 % суб'єктів господарювання (1 674 суб'єктів господарювання).

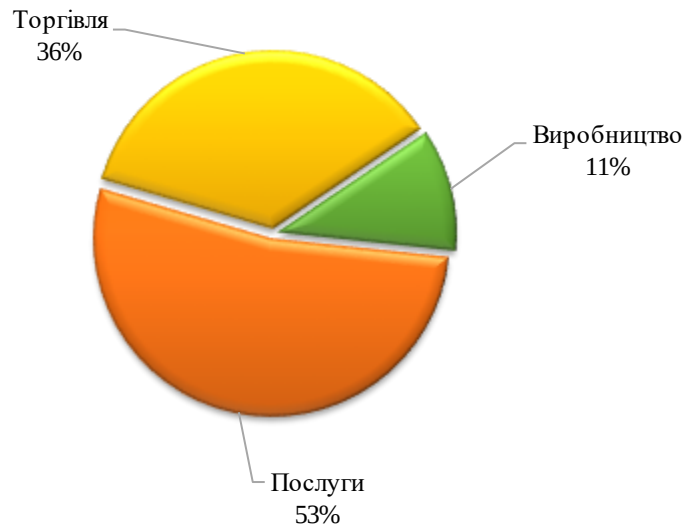

Рис. 2. Структура діяльності суб'єктів господарювання МСП

Надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади за 2025 рік від діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва склали 1 496,1 млн грн.

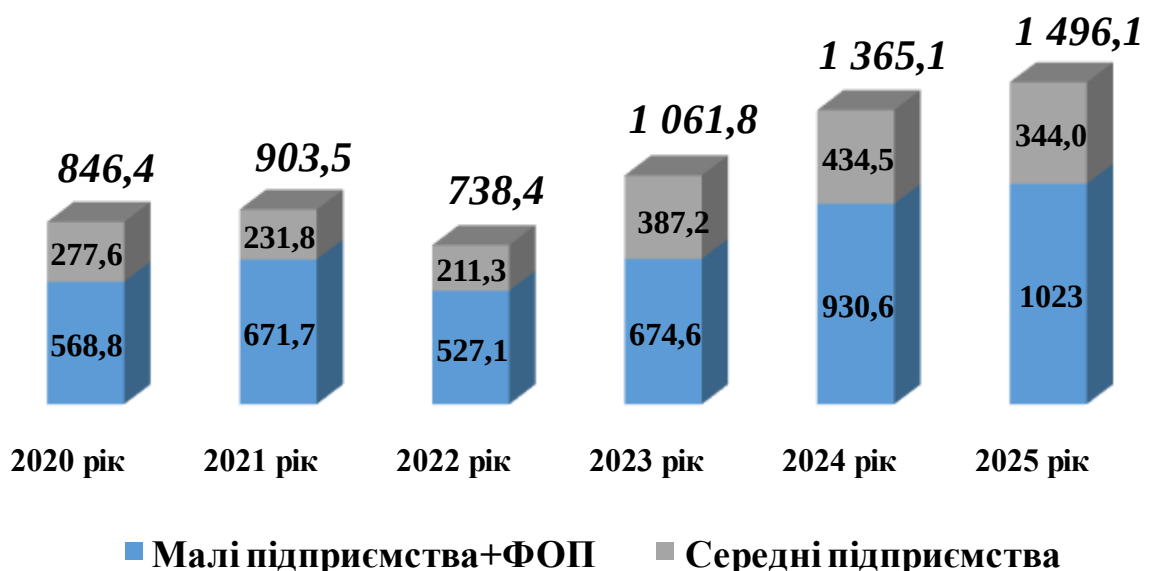

Рис. 3. Надходження до міського бюджету за результатами діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, млн грн

Розпорядженням міського голови від 09.03.2023 № 42-р (зі змінами) було створено комісію з обстеження будівель та споруд, які належать суб'єктам

господарювання, пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Комісія проводить комісійне обстеження пошкоджених будівель та споруд за зверненнями (заявами) суб'єктів господарювання та забезпечує внесення інформації про пошкоджені будівлі та споруди згідно зі складеними актами про комісійне обстеження пошкоджених об'єктів нерухомості до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.

Так, станом на 01.01.2026 до Чернігівської міської ради звернулося 160 суб'єктів господарювання (з них 50 фізичних осіб-підприємців та 110 юридичних осіб) щодо комісійного обстеження об'єктів, пошкоджених внаслідок збройної агресії Російської Федерації. За результатом обстежень об'єктів складено та занесено до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, 452 акти комісійного обстеження по 151 суб'єкту господарювання (48 по фізичних особах-підприємцях та 103 по юридичних особах), з них:

- 172 об'єкти мають категорію пошкоджень I.a «Наявні незначні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, але без порушення вимог щодо механічного опору та стійкості за граничним станом першої та другої групи пошкоджено до 20 %»;

- 72 об'єкти має категорію пошкоджень I.b «Наявні незначні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, але без порушення вимог щодо механічного опору та стійкості за граничним станом першої та другої групи пошкоджено на 21-40 %»;

- 172 об'єкти мають категорію пошкоджень II «Наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій (категорій відповідальності конструкцій А та Б), ступінь та характер яких свідчить про необхідність виконання робіт щодо часткового демонтажу частин об'єкта або його окремих конструкцій, підсилення об'єкта або його окремих несучих та огорожувальних конструкцій пошкоджено на 41-80 %»;

- 36 об'єктів мають категорію пошкоджень III «Об'єкт непридатний для використання за цільовим призначенням, повністю втратив свою економічну цінність, наявні пошкодження несучих та огорожувальних конструкцій, ступінь та характер яких свідчить про небезпеку аварійного обвалення об'єкта (зруйновані об'єкти) пошкоджено на 81-100 %».

Відповідно до інформації, занесеної до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, суб'єкти господарювання звільняються від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за об'єкти нерухомого майна, що постраждали внаслідок російської збройної агресії проти України.

В 2025 році в межах заходу «Часткове відшкодування витрат підприємств м. Чернігова за участь у виставково-ярмаркових заходах (очну і заочну)», передбаченого Програмою підтримки малого та середнього підприємництва у м. Чернігові на 2021-2025 роки, затвердженою рішенням Чернігівської міської ради від 01.12.2020 № 2/VIII-23 «Про Програму підтримки малого та середнього підприємництва у м. Чернігові на 2021-2025 роки» (зі змінами), перераховано по 100,0 тис. грн ТОВ «КОЛЛАР КОМПАНІ» за участь у виставково-ярмарковому заході «Zoomark International 2025», що проходив 05-07 травня 2025 року у місті Болонья (Італія), та ПП «Валесо» за участь у виставково-ярмарковому заході «Виставка ISH», який проходив 17-21 березня 2025 року у м. Франкфурт-на-Майні, Німеччина.

На офіційному сайті Чернігівської міської ради за посиланням <https://chernigiv-rada.gov.ua/business-guide/> з періодичною актуалізацією оприлюднюється для ознайомлення інформація щодо кредитних та грантових програм, у тому числі за участі міжнародних партнерів, до яких можуть долучитись представники бізнесу м. Чернігова. Наразі інформаційний блок «Business guide від Чернігівської міської ради», розміщений за цим посиланням, містить відомості щодо 34 кредитних, грантових програм та програм підтримки.

Загальна кількість адміністративних послуг, що надавались в 2025 році через Центр надання адміністративних послуг м. Чернігова (далі – Центр) складала 288, із них 92 (32 %) адміністративні послуги надаються Чернігівською міською радою та її виконавчими органами, в тому числі 41 (14,2 %) адміністративна послуга надається безпосередньо управлінням адміністративних послуг Чернігівської міської ради. До переліку адміністративних послуг додані 10 ветеранських послуг, які надаються засобами порталу Дія та безпосередньо Міністерством у справах ветеранів України.

Протягом 2025 року до Центру надійшло 303 230 звернень, в тому числі: 125 168 заяв, 56 840 суб'єктів звернень звернулись за консультацією та 121 222 за видачою документів.

З урахуванням особливостей режиму воєнного стану проводиться постійна робота щодо актуального функціонування та інформаційного наповнення Порталу адміністративних послуг м. Чернігова <https://www.admincher.gov.ua>; удосконалення серверної програми АСКОД та захисту локальної мережі від зовнішніх загроз; запровадження спрощеного механізму обміну інформацією; застосування електронного документообігу в сфері надання адміністративних послуг; впровадження сучасних електронних сервісів, що дозволяє проводити онлайн-реєстрацію в електронній черзі, отримувати консультації з питань надання адміністративних послуг в режимі онлайн, проводити онлайн-обмін інформацією з суб'єктами надання адміністративних послуг тощо.

З метою спрощення отримання державних послуг, надання інформаційної та консультаційної підтримки суб'єктам підприємництва на Порталі розміщені посилання на платформи: Гід з державних послуг <https://guide.diia.gov.ua/> та Дія.Бізнес <https://business.diia.gov.ua/>.

Використання інформаційно-консультаційних сервісів чат-боту в Telegram та чату на основі Fescebook забезпечує взаємодію та зворотній зв'язок із заявниками шляхом надання інформації, консультування та підтримки в електронному форматі.

В 2025 році на офіційній сторінці Центра в соціальній мережі Fescebook проведено інформаційно-комунікаційну роботу відповідно до завдань із підвищення обізнаності населення про адміністративні послуги, популяризації сервісного підходу у сфері надання послуг, а також інформування про зміни в законодавстві, запуск нових сервісів та реалізацію соціально важливих ініціатив.

Станом на 31.12.2025 рейтинг Центра на ресурсі «ДІА» становив 9,95 балів з 10 можливих при 16 102 відгуках. У загальноукраїнському рейтингу Центр надання адміністративних послуг м. Чернігова (у I-й категорії міст по кількості населення) займає 1 місце (з 84) за кількістю відгуків.

Міжнародні відносини та інвестиції

За підсумками 2025 року у сфері міжнародних відносин реалізовується ряд економічних, соціальних, гуманітарних та культурних проєктів спільно з містами-партнерами та міжнародними організаціями.

У 2025 році місто Чернігів не встановлювало партнерства з містами побратимами. Однак, продовжується співпраця з вже існуючими містами-побратимами в різних напрямках. Зокрема, було реалізовано проєкт GIZ «Improvement of civil protection and reconstruction with municipal partnerships in Ukraine», що виконувався містом побратимом Аахеном (Німеччина), в рамках якого Чернігівській міській територіальній громаді було передано два автомобілі та технічне обладнання. У червні 2025 року представники міста Аахен відвідали Чернігів та провели зустріч з керівництвом Чернігівської міської територіальної громади.

Крім того, у травні відбувся візит делегації з міста-побратима Реймсу (Франція). Візит делегації був триденний, в рамках якого заступник міського голови Реймсу Дімітрі Уда, заступник міського голови Реймсу Марі Депакі та заступник керівника апарату мера Реймсу Марі Бєруар відвідали соціальні інфраструктурні об'єкти та зустрілись з представниками критичних підприємств КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради та КП «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради з метою ознайомлення з їх роботою та потребами під час війни. Під час візиту відбулася передача трьох пасажирських автобусів від Реймсу Чернігову.

У травні поточного року відвідали місто волонтери з міста-побратима Лаппеєнранта, що передали в якості гуманітарної допомоги 5 авто, медичні засоби та інше майно.

На запрошення міста Жешув (Польща) представники виконавчого комітету Чернігівської міської ради та її структурних підрозділів взяли участь у візитах до м. Жешув.

У 2025 році продовжилася реалізація проекту з Міжнародною організацією з міграції «Життєздатність+: економічна інтеграція внутрішньо переміщених осіб та постраждалих від війни». В рамках проекту продовжувала функціонувати Рада з розвитку громади, були проведені ремонтні роботи зі створення економічного хабу, було підтримано соціальний проєкт, а саме закупівля спортивних тренажерів для спортивної зали ветеранського простору, та визначено два об'єкти громадської економічної інфраструктури для відновлення – КП «Міськвітло» та Центр створення стартапів та інновацій НУ «Чернігівська політехніка».

У червні 2025 року відбулося відкриття модульного містечка для внутрішньо переміщених осіб, обладнання для якого було передано Міністерством економіки Латвійської Республіки.

У 2025 році розпочалася реалізація проєкта Sun4Ukraine – чотирирічний проєкт, який допоможе українським територіальним громадам розробити Плани кліматичної нейтральності та інтегрувати ці плани у свої стратегії відновлення.

Також, у 2025 році було поновлено меморандум та Чернігівська громада стала реципієнтом другої фази проєкту «Фонд «Партнерство за сильну Україну».

За 2025 рік місто Чернігів відвідало 12 іноземних делегацій:

- делегація з Ради графства Кент, Велика Британія;
- делегація з Фінляндської Республіки на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Фінляндської Республіки в Україні пані Тар'я Фернандес;
- делегація з Королівства Бельгії на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Бельгії в Україні паном Люком Якобс;
- делегація з Азербайджанської Республіки на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Азербайджанської Республіки в Україні паном Сеймуром Мурдалієвим;
- делегація з міста-побратима Реймс, Франція;
- делегація з міста-побратима Лаппеєнранта, Фінляндія;
- делегація з міста-побратима Аахен, Німеччина;
- представництво UNICEF в Україні;
- представництво міжнародної неурядової організації Peace Winds Japan;
- представництво фонду «Партнерство за сильну Україну»;
- представництво Французької державної агенції міжнародного технічного співробітництва Expertise France;
- представництво організації NEFCO та EGIS.

Окрім високопосадовців європейських країн, місто Чернігів відвідувала велика кількість міжнародних неурядових, громадських, благодійних організацій. Серед них були представлені такі організації як: Міжнародний

Комітет Червоного Хреста, Програма розвитку ООН, Міжнародна організація з міграції, Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), представники проекту Expertise France, Фонд «Партнерство за сильну Україну» тощо.

Енергетична стійкість міста

В умовах значної нестабільності у роботі енергосистеми та необхідності відновлення об'єктів критичної інфраструктури, що зазнали руйнувань, продовжувалась робота щодо реалізації енергоефективних проєктів та впровадження енергоощадних заходів в бюджетній сфері міста.

З метою функціонування в умовах обмеження/відсутності електропостачання об'єкти критичної інфраструктури станом на 01.01.2025 бзабезпечені альтернативними джерелами енергії (електричні генератори бензинового та дизельного типу дії). Всього встановлено 1 160 електрогенераторів, з яких в закладах освіти – 147 одиниць, охорони здоров'я – 57 одиниць, на об'єктах теплопостачання і водозабезпечення – 180 одиниць, у житлово-комунальній сфері і адміністративних будівлях – 776 одиниць.

Разом з тим, проведено капітальні та поточні ремонти, які включають в себе заходи з енергоефективності: ЗЗСО № 2, 5, 15, 16, 28, 29, 31 – ремонт електромереж із підключенням обладнання на харчоблоці; ЗЗСО № 14 – поточний ремонт вентиляційної системи; ЗЗСО № 6 – ремонт системи пожежогасіння в харчоблоці та відновлення системи автоматичної пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу, управління евакуацією людей; ЗЗСО № 29 – поточний ремонт, а саме усунення припису та встановлення дверей на сходових клітинах; ЗДО № 46, 76 – ремонт зовнішньої каналізації; ЗЗСО № 3 – термомодернізація будівлі старого корпусу та інженерних мереж; ЗЗСО № 5, 16, 32 – капітальний ремонт покрівлі; ЗЗСО № 16, 19 – улаштування водовідведення будівлі з метою запобігання затікання зливових вод до укриття; ЗДО № 52, 53, 77 – капітальний ремонт будівлі з заміною вікон; ЗЗСО № 7, 16, 22, 30 – капітальний ремонт частини покрівлі; ЗДО № 57, 76 – капітальний ремонт покрівлі; ЗЗСО № 3 – поточний ремонт актові зали та частини приміщень, ремонт санвузлів із частковою заміною каналізації; ЗЗСО № 15 – ремонт приміщень кабінетів ліцею для створення сучасного освітнього простору; ЗЗСО № 12 – відновлення пошкодженої частини покрівлі; ЗЗСО № 19 – поточний ремонт будівлі(ремонт електромереж у найпростішому укритті); завершено капітальний ремонт покрівлі комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа №2 імені Євгена Богословського» Чернігівської міської ради.

Продовжуються роботи у ЗЗСО № 5 – капітальний ремонт покрівлі; ЗДО № 69, 70, 72 – капітальний ремонт зовнішньої каналізації (аварійні роботи); ЗДО № 39 – капітальний ремонт санвузлів; ЗЗСО № 31 – капітальний ремонт частини приміщень; продовжується капітальний ремонт будівлі (ліквідація наслідків російської військової агресії проти України) комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа № 2 імені Євгена

Богословського» Чернігівської міської ради.

Також в 2025 році були проведені роботи по забезпеченню резервного джерела живлення будівлі третього поліклінічного відділення та ангіоопераційних КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради та капітальний ремонт загально реабілітаційного відділення КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради. Розпочато капітальний ремонт відділення реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами кістково-м'язевої системи та сполучної тканини комунального некомерційного підприємства «Чернігівська міська лікарня № 4» та встановлено додаткове резервне джерело живлення трьохповерхового корпусу будівлі третього поліклінічного відділення КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради.

Протягом 2025 року було завершено капітальний ремонт будівлі комунального клубного закладу «Центр культури і мистецтв» та реставрацію однієї з будівель для розміщення «Музею міста Чернігова».

Продовжуються роботи з комплексної термомодернізації будівлі з приведенням її до сучасних вимог щодо енергозбереження та ремонтом покрівлі та стін будівлі КП «Міський Палац культури» Чернігівської міської ради, а також ремонт будівель та прилеглої території комунального некомерційного підприємства «Центр спортивної боротьби» Чернігівської міської ради з облаштуванням споруди цивільного захисту.

Окрім цього, у межах співпраці з міжнародною організацією Rotary Club «Kyiv Capital» встановлено сонячні електростанції загальною потужністю майже 140 кВт на КНП «Пологовий будинок» Чернігівської міської ради.

Також продовжилась робота щодо забезпечення раціонального та ефективного споживання енергоносіїв, контролю та моніторингу за їх використанням, а також дотриманням встановлених граничних норм використання енергоресурсів бюджетними установами міста.

Аналізуючи енергоспоживання у 2025 році, за підсумками використання енергоносіїв у 2025 році, спостерігається наступне скорочення:

- електрична енергія на 6%;
- теплова енергія на 8%;
- природний газ на 4%;
- гаряча вода на 13%;
- холодна вода на 8%.

Таким чином, незважаючи на складну ситуацію, місто продовжує активно працювати над підвищенням енергоефективності та забезпеченням стабільної роботи критичної інфраструктури.

Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини

У 2025 році надходження до бюджету Чернігівської міської територіальної громади від приватизації відсутні, оскільки не був затверджений Перелік об'єктів комунальної власності Чернігівської міської територіальної громади, що підлягають приватизації у 2025 році.

Протягом 2025 року укладено 115 договорів оренди, з них один договір оренди єдиного майнового комплексу, який забезпечує теплопостачання частини міста.

Сума надходжень за 2025 рік від орендної плати до бюджету Чернігівської міської територіальної громади складає 29 820,2 тис. грн, що становить 111,4 % від планового показника 26 760,0 тис. грн. У тому числі: за єдиний майновий комплекс – 25 260,3 тис. грн (113,8 % від планового показника – 22 200,0 тис. грн), за нерухоме та інше окреме індивідуально визначене майно – 4 560,2 тис. грн (з них 148,2 тис. грн – залишок коштів за 2024 рік, який залишився на рахунку фонду комунального майна міської ради на 01.01.2025) (100 % від планового показника – 4 560,0 тис. грн).

На підставі виданих фондом комунального майна Чернігівської міської ради дозволів комунальним підприємствам і бюджетним установам станом на 01.01.2026 укладено 335 договорів оренди (відповідно: освіта – 162, заклади охорони здоров'я – 112, культура – 8, комунальні підприємства – 27 та комунальні установи – 26). Кошти від орендної плати за цими договорами оренди залишаються у розпорядженні комунальних підприємств (поповнення обігових коштів) та бюджетних установ.

Фондом комунального майна Чернігівської міської ради у 2025 році оголошено 13 електронних аукціонів про передачу в оренду нерухомого майна комунальної власності територіальної громади міста Чернігова: 6 електронні аукціони про передачу в оренду, 3 електронні аукціони про передачу в оренду із зниженням стартової орендної плати на 50 відсотків, 3 електронні аукціони за методом покрокового зниження стартової орендної плати та подальшого подання цінових пропозицій, 1 електронний аукціон на продовження діючого договору оренди. Також укладено 1 договір оренди, укладення якого не потребує оголошення аукціону для передачі в оренду, 35 додаткових угод на продовження договорів оренди без проведення аукціону та 5 додаткових угод про внесення змін до договорів оренди.

Станом на 01.01.2026 фондом комунального майна Чернігівської міської ради погоджено: 24 нових договорів оренди, 23 додаткові угоди про внесення змін до договорів оренди.

За 2025 рік до бюджету Чернігівської міської територіальної громади надійшло 2 122,4 тис. грн за результатами проведеної роботи щодо визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам порушниками земельного законодавства.

Діяльність підприємств комунальної власності

У 2025 році в місті Чернігові діяльність здійснювали 20 комерційних та 10 некомерційних комунальних підприємств міської ради. З них дванадцять належать до житлово-комунальної сфери, вісім до сфери охорони здоров'я, два – до торгівлі і послуг, два – до сфери культури, одне – до засобів масової

інформації, одне – до спортивної галузі, одне – до соціальної сфери, одне будівельне, одне транспортне, одне створене для забезпечення громадського порядку та контролю за благоустроєм міста.

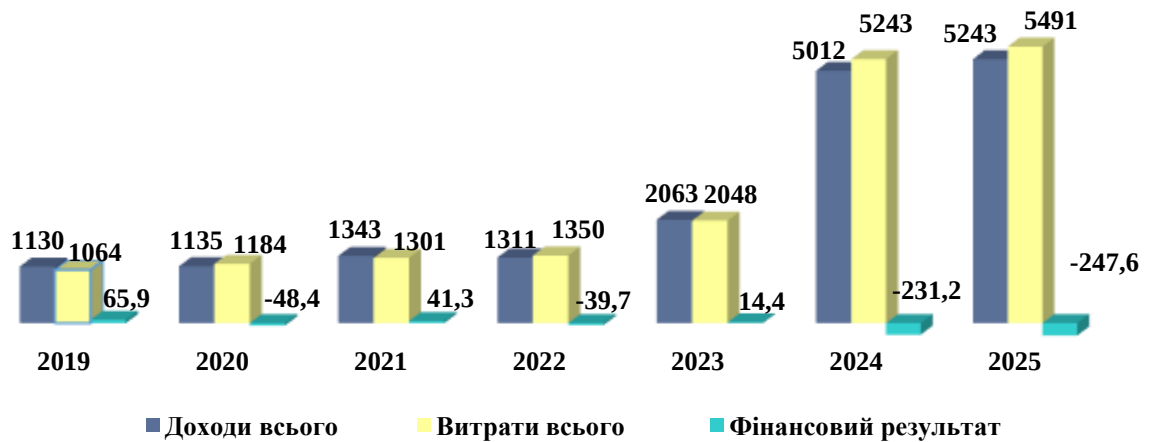

Рис. 4. Загальний фінансовий результат діяльності комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради, млн грн

За результатами 2025 року збитково спрацювали 7 комерційних комунальних підприємств.

Найбільші збитки отримало КП «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради – 207,1 млн грн. Збитки підприємства значною мірою пов'язані з наслідками воєнних дій та неможливістю застосування при розрахунках за послуги економічно обґрунтованих тарифів для категорії споживачів «населення», оскільки ст. 1 Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» введено мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання. Протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, забороняється підвищення тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) для населення та послуги з постачання теплової енергії для населення, а також на постачання гарячої води для населення. Відповідно до законодавства у 2025 році КП «Теплокомуненерго» Чернігівської міської ради встановлено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії та послуги з постачання гарячої води для населення у розмірах, що застосовувалися в опалювальному періоді 2021-2022 років станом на 24.02.2022.

Збиткова діяльність КП «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради за підсумками 2025 року (збиток 24,7 млн грн) основною мірою пов'язана з тим, що діючі тарифи на перевезення пасажирів електротранспортом діють з 01.07.2022 та не покривають в повній мірі основні витрати підприємства такі, як на енергетичні, паливно-мастильні та матеріальні ресурси, а також витрати на оплату праці працівників підприємства.

Збитки КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради за 2025 рік склали 18,3 млн грн. Збиткова діяльність підприємства за результатами 2025 року обумовлена відсутністю економічно обґрунтованого тарифу для категорії споживачів «населення» на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Населення є основною категорією отримувачів послуг підприємства, що в загальному обсязі складає 71,3% з централізованого водопостачання та 78,9% з централізованого водовідведення. Діючі тарифи для населення розраховані за фактичними витратами 2020 року та діють з 01.01.2022. Також, у звітному періоді підприємство отримало збиток від курсових різниць, що виник у результаті валютних коливань гривні відносно долару і становить 4,9 млн грн.

Також, за підсумками 2025 року збитково спрацювали КП «Шкільне» Чернігівської міської ради – 8,3 млн грн, КП «АТП-2528» Чернігівської міської ради – 7,4 млн грн, КП «ВСЦ «Крок до тварин» Чернігівської міської ради – 1,1 млн грн та КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради – 0,9 млн грн.

Житлово-експлуатаційними підприємствами Чернігівської міської ради з листопада 2024 року було переглянуто вартість послуг з управління багатоквартирними будинками, що безпосередньо вплинуло на позитивний фінансовий результат діяльності за підсумками 2025 року: КП «Деснянське» Чернігівської міської ради – 6,7 млн грн, КП «ЖЕК-10» Чернігівської міської ради – 3,2 млн грн, КП «ЖЕК-13» Чернігівської міської ради – 1,9 млн грн, КП «Новозаводське» Чернігівської міської ради – 1,1 млн грн.

Також прибутковий фінансовий результат у 2025 році отримали наступні комерційні комунальні підприємства Чернігівської міської ради: КП «Міськесвітло» Чернігівської міської ради – 2,9 млн грн, КП «Паркування та ринок» Чернігівської міської ради – 1,4 млн грн, КП «Зеленбуд» Чернігівської міської ради – 0,9 млн грн, КП «Спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» – 0,9 млн грн та інші.

Транспорт і зв'язок

Автомобільні пасажирські перевезення у місті забезпечували такі приватні перевізники – ПраТ «Таксосервіс», ТОВ «Тревел експрес», ДП «Пассервіс» ВАТ «Чернігівавтосервіс» та ТОВ «Епітранс». Перевезення здійснюються автобусами середньої та великої пасажиромісткості, що є комфортними для пасажирів, відповідають стандарту екологічності Євро-5 або Євро-6 і більшість з яких (97 %) пристосовані для перевезення маломобільних груп населення.

Пасажирські перевезення електротранспортом забезпечуються комунальним підприємством «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради. Щоденно на маршрути в середньому виходить 62 одиниці рухомого складу електротранспорту.

У м. Чернігові діють Програма компенсації пільгових перевезень окремих категорій громадян в міському електро- та автомобільному транспорті загального користування на 2025-2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області від 27.02.2025 № 43, та Програма компенсації пільгових перевезень окремих категорій громадян (мешканців Чернігівської міської територіальної громади) на залізничному транспорті приміського сполучення на 2025-2027 роки, затверджена розпорядженням начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області від 27.02.2025 № 42.

Дані Програми містять перелік найбільш соціально незахищених окремих категорій пасажирів, за перевезення яких у міському пасажирському і приміському залізничному транспорті здійснюються компенсаційні відшкодування перевізникам за рахунок бюджету Чернігівської міської територіальної громади.

Компенсація перевізникам за перевезення пасажирів пільгових категорій у 2025 року склала:

- електротранспортом – 53 352,0 тис. грн;
- автотранспортом – 3 383,4 тис. грн;
- залізницею – 600,0 тис. грн.

Загальний обсяг перевезень пасажирським автотранспортом міста Чернігова у 2025 році склав 23 640,9 тис. пасажирів, що становить 123,9% у порівнянні до 2024 року. Такий показник свідчить про стабільність пасажирських перевезень у місті.

Загальні обсяги пасажирських перевезень здійснені міським електротранспортом у 2025 році, зменшилися і склали 15 797,2 тис. пасажирів, що становлять 64,5% у порівнянні до 2024 року. Такий перерозподіл пасажиропотоку обумовлений, що частина пільгових категорій пасажирів у 2025 році почала більше користуватися автотранспортом, в якому було забезпечено безоплатний проїзд додаткових пільгових категорій пасажирів, а також ситуацією з електроживленням – блекаутами, через які електричний транспорт не міг працювати повною мірою.

Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

З метою забезпечення раннього виявлення та підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, попередження соціального сирітства працівниками управління у справах дітей у 2025 році було проведено 62 рейди.

На обліку в управлінні у справах дітей перебуває 30 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Так, за 2025 рік проведено 218 перевірок умов проживання дітей, які перебувають на обліку у службі, чи щодо яких надійшли повідомлення про порушення їх прав. За результатами перевірок було направлено 32 клопотання до поліції про притягнення батьків до

адміністративної відповідальності за невиконання батьківських обов'язків по вихованню дітей.

Протягом 2025 року управлінням у справах дітей підготовлено 18 позовів на позбавлення батьків батьківських прав.

За 2025 рік на первинний облік в управлінні у справах дітей поставлено 52 дитини з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, з них: 36 дітей влаштована під опіку, 1 дитина влаштована до прийомної сім'ї, 2 перебувають в патронатних сім'ях, 9 дітей в сім'ї родичів, 3 дитини влаштовані до професійно-технічних навчальних закладів на повне державне забезпечення, 1 дитина на час набуття статусу перебувала в комунальному закладі «Березнянський навчально-реабілітаційний центр» на повному державному забезпеченні. Всього на первинному обліку в управлінні перебуває 365 дітей з категорії дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. З них 332 дитини виховується в сім'ях, 33 перебувають у державних дитячих закладах. Сімейними формами виховання охоплено 90,9 % дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

У місті обліковано 5 дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ), в яких виховується 30 дітей і 2 повнолітні особи, 17 прийомних сімей, в яких виховується 18 прийомних дітей та 6 повнолітніх осіб. Три ДБСТ та три прийомні сім'ї з дітьми тимчасово перебувають за кордоном.

В 2025 році утворено 5 прийомних сімей куди влаштовано 6 дітей.

Управлінням у справах дітей щоквартально проводиться моніторинг стану забезпечення житлових, майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, постановки їх на квартирний облік. Так, станом на 01 січня 2026 року на квартирному обліку у Чернігівській міській раді перебувають 32 дитини віком від 16 до 18 років.

За 2025 рік управлінням у справах дітей було підготовлено 167 питань на засідання виконавчого комітету щодо надання дозволів на вчинення правочинів щодо майна, право власності чи право користування на яке мають діти.

Програмою молодіжного житлового кредитування в місті Чернігові на 2023-2027 роки передбачено пільгове молодіжне кредитування з терміном погашення кредитів до 30 років. Учасниками програми можуть стати мешканці обласного центру віком до 35 років, які перебувають на квартирному обліку, тобто визнані такими, що потребують покращення житлових умов. На 2025 рік на виконання зазначеної Програми з Чернігівського міського бюджету передбачено виділення коштів в сумі 7 980,0 тис. грн.

В 2025 році продовжується робота з гендерних питань шляхом проведення семінарів, «круглих» столів тощо. У рамках виконання Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» забезпечено співпрацю управління у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради з громадською організацією «Спілки жінок м. Чернігова», Чернігівською міською громадською організацією «Центр

гендерних ініціатив», Лігою ділових і професійних жінок м. Чернігова, Спілкою жінок-науковців м. Чернігова. Відбувалися заходи з підтримки жінок та дітей ВПО, зустрічі з відомими українськими людьми, заходи до Міжнародного дня сім'ї, Дня матері, зустрічі з жінками-військовими тощо.

У листопаді 2025 року відбувся жіночий форум «Work. Life. Balance. Жінка в ресурсі» та засідання круглого столу «Резолюція 1325 «Жінки, Мир, Безпека: регіональні аспекти та перспективи її виконання».

Протягом звітного періоду було надано підтримку у проведенні інформаційно-просвітницьких кампаній, культурологічних заходів, спрямованих на популяризацію сімейних цінностей та національних родинних традицій.

Зайнятість населення та ринок праці

Середньомісячна заробітна плата найманих працівників на середніх підприємствах міста у 2025 році за розрахунками ГУ Державної податкової служби у Чернігівській області склала 21 184 грн, що на 9,56 % більше, ніж у 2024 році (19 335 грн).

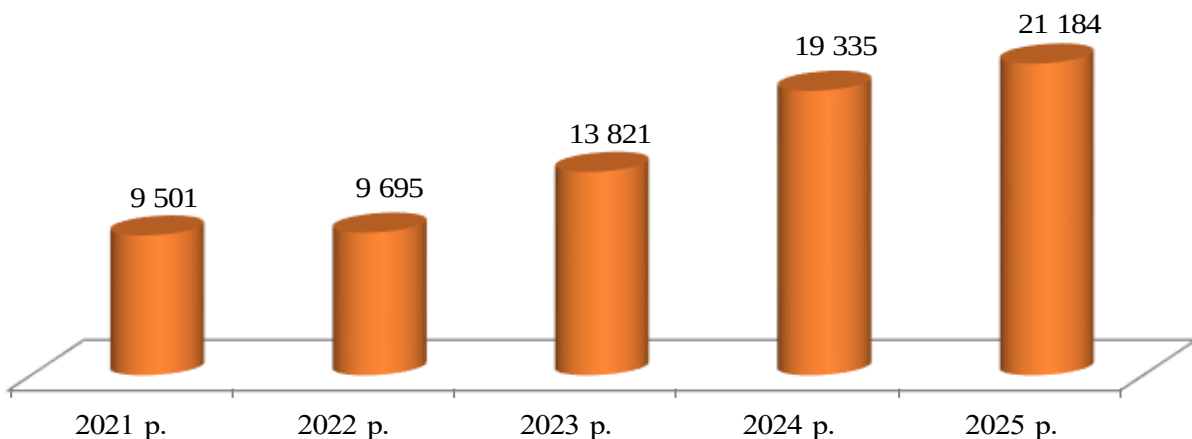

Рис. 6. Середньомісячна заробітна плата найманих працівників середніх підприємств, грн

Середньомісячна заробітна плата найманих працівників на малих підприємствах міста у 2025 році за розрахунками ГУ Державної податкової служби у Чернігівській області склала 18 127 грн, що на 21,1 % більше, ніж у 2024 році (14 970 грн).

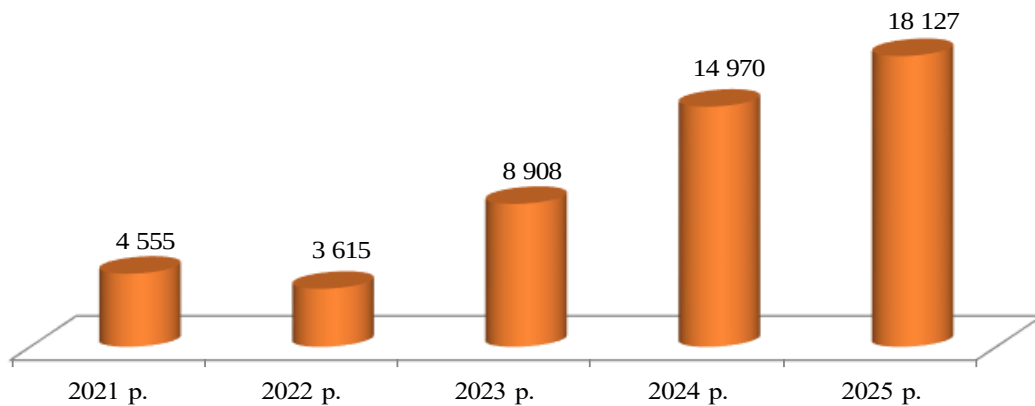

Рис. 7. Середньомісячна заробітна плата найманих працівників малих підприємств, грн

За відкритими даними, розміщеними на вебсайті Чернігівського обласного центру зайнятості у розділі «Аналітична та статистична інформація», у Чернігівській філії Чернігівського обласного центру зайнятості протягом 2025 року отримували послуги 6 954 безробітних, з них мали статус безробітного 4 844 особи.

Також у відповідному періоді 411 осіб проходили професійне навчання, 149 осіб отримали ваучери на навчання.

За підсумками 2025 року Чернігівською філією Чернігівського обласного центру зайнятості 3 163 особи скеровано до участі у суспільно-корисних роботах.

Протягом 2025 року працевлаштовано 2 977 осіб, з них 349 безробітних окремих категорій за рахунок реалізації компенсаційних програм для роботодавців. Зокрема, робочими місцями забезпечено 79 внутрішньо переміщених осіб з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці та за 16 осіб з інвалідністю (роботодавцям надано компенсацію витрат на облаштування їх робочого місця). У громадських та інших роботах тимчасового характеру взяли участь 190 осіб.

За даними моніторингу, проведеного на підставі даних Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області, в Чернігівському районі за 2025 рік на створені нові робочі місця працевлаштовано 5 964 особи, з них у юридичних осіб – 1 938 осіб (32,5 % від загальної кількості) та у фізичних осіб – 4 026 осіб (67,5 %). При цьому у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці звільнено 3 452 особи. Реальний приріст становить 2 512 робочих місць.

За видами економічної діяльності у 2025 році найбільше працевлаштовано на новостворені робочі місця:

- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 1 687 осіб;
- надання інших видів послуг – 1 288 осіб;
- промисловість – 463 особи;
- інформація та телекомунікації – 433 особи;
- професійна, наукова та технічна діяльність – 382 особи.

При цьому за цими видами діяльності ліквідовано робочі місця та звільнено:

- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 1 386 осіб;
- надання інших видів послуг – 288 осіб;
- промисловість – 165 осіб;
- інформація та телекомунікації – 479 осіб;
- професійна, наукова та технічна діяльність – 231 особа.

Відповідно до Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2017 року № 432, послугу із професійної адаптації, а саме послугу із підвищення кваліфікації з напрямку «Організація роботи фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» отримали 3 особи, які мають відповідний статус та працевлаштовані до КНП «Ветеранський простір» Чернігівської міської ради фахівцями із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб; послугу із підвищення кваліфікації у сфері «Психологія, медична психологія та соціальна робота» отримує 1 особа, яка має відповідний статус та працевлаштована до КНП «Чернігівська обласні психоневрологічна лікарня» Чернігівської обласної ради фахівцем із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Також одна особа виявила бажання отримати послугу з професійної адаптації та пройти навчання за спеціальністю «Водій транспортного засобу», ще 1 особа розпочала навчання за фахом «Клінічна психологія» у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Соціальний захист і соціальне забезпечення населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб. Компенсація за пошкоджене майно

Реалізація державної політики соціальної підтримки найбільш вразливих верств населення залишається одним із важливіших напрямків роботи департаменту соціальної політики Чернігівської міської ради. Значне місце в системі соціальної підтримки населення займають державні соціальні допомоги.

За I півріччя 2025 року департаментом соціальної політики Чернігівської міської ради (далі – Департамент) призначено різних видів державної

соціальної допомоги на суму 212 419,7 тис. грн, кількість отримувачів – 18 233 осіб.

Отримали державну допомогу сім'ям з дітьми: допомогу по вагітності та пологам – 225 осіб на суму 872,3 тис. грн, одноразову допомогу при народженні дитини та усиновленні – 4 436 осіб на суму 28 368,0 тис. грн, допомогу на дітей, які перебувають під опікою – 224 особи на суму 10 147,6 тис. грн, допомогу на дітей одиницями матерям – 244 особи на суму 1 180,7 тис. грн.

Тимчасову державну допомогу дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, в 2025 році отримала 91 особа на суму 1 346,6 тис. грн, компенсацію за надання послуги «муніципальна няня» – 4 особи на суму 231,6 тис. грн, допомогу на дітей в багатодітних сім'ях – 780 осіб на суму 10 294,6 тис. грн. Також призначено та виплачено у I півріччі 2025 року державну соціальну допомогу 1088 малозабезпеченим сім'ям на суму 28 120,2 тис. грн.

Виплачено грошового забезпечення батькам-вихователям та державної соціальної допомоги на 32 дитини у 21 прийомній сім'ї на суму 2 157,2 тис. грн.

Оплачено послуги патронатного вихователя та сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, виплачена соціальна допомога на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя 5 особам на 13 дітей на суму 1 383,6 тис. грн.

Державною соціальною допомогою забезпечені 37 дітей, які виховуються у 5 дитячих будинках сімейного типу. За звітний період виплачено 1 952,3 тис. грн.

Тимчасова допомога на дітей, які залишились без батьківського піклування «Дитина не одна» призначена на 6 дітей в сумі 87,9 тис. грн.

Проводяться роботи по забезпеченню реалізації пілотного проєкту з монетизації одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». З початку 2025 року прийнято 582 заяви на виплату грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на 4 475,0 тис. грн.

Нараховано та виплачено державної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю на суму 79 508,8 тис. грн – 3 707 особам, допомогу на дітей, яким не встановлена інвалідність – 2 особам на суму 76,4 тис. грн, державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю на суму 20 984,4 тис. грн – 1 406 особам, грошову допомогу непрацюючій особі, яка досягла пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату на суму 150,2 тис. грн – 15 особам. Нарахована та виплачена допомога на догляд 440 одиницями особам, які досягли 80-річного віку на суму 2 408,7 тис. грн.

Також нараховано та виплачено особам з інвалідністю, постраждалим від вибухонебезпечних предметів: щорічної допомоги на оздоровлення – 14 особам на суму 12,2 тис. грн, разової компенсації – 6 особам на суму 47,2 тис. грн.

Грошову допомогу особам, що проживають разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, отримали 447 осіб на суму 7 737,3 тис. грн.

В Департаменті на обліку перебуває 5 668 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. З початку 2025 року на забезпечення виконання Чорнобильських програм використано 9 375,4 тис. грн.

Указом Президента України від 09 травня 2025 року №300/2025 присвоєно почесне звання «Мати-героїня» 3 особам, виплачено одноразової винагороди на суму 90,8 тис. грн.

У I півріччі 2025 року встановлено статусу особи з інвалідністю 296 Захисникам (Захисницям) України, статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника (Захисниці) України отримала 397 осіб.

Станом на 01 січня 2026 року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб по м. Чернігову перебуває 12 931 внутрішньо переміщена особа.

На обслуговуванні у Чернігівському міському територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) міської ради станом на 01.01.2026 перебуває 58 внутрішньо переміщених осіб, у тому числі 18 осіб обслуговуються соціальними робітниками вдома.

Департаментом соціальної політики Чернігівської міської ради реалізуються програми підтримки мешканців міста, які постраждали внаслідок російської військової агресії.

За наданням одноразової матеріальної допомоги мешканцям міста Чернігова – власникам приватних житлових будинків, знищених та пошкоджених внаслідок російської військової агресії, з початку року звернулось 156 осіб, виплачено матеріальної допомоги на суму 1 655,3 тис. грн.

За наданням часткової компенсації видатків мешканцям міста Чернігова, понесених на відновлення знищених та пошкоджених вікон у багатоквартирних житлових будинках внаслідок російської військової агресії з початку року звернулось 10 осіб, виплачено компенсації на суму 78,6 тис. грн.

У 2025 році поновлена дія Програми надання одноразової матеріальної допомоги мешканцям багатоповерхової забудови міста Чернігова, житло яких було зруйновано (пошкоджено) внаслідок російської військової. За призначенням допомоги звернулось 253 особи, виплачено допомоги на суму 2 750,0 тис. грн.

Комісією щодо розгляду заяв на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб виконавчого комітету Чернігівської міської ради станом на 01 січня 2026 року призначено грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення деяким категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей 22 особам на суму 62 724,3 тис. грн.

Надійшло коштів державної субвенції на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей на 21 особу на суму 57 702,4 тис. грн.

Розпорядженням начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області від 18 серпня 2025 року № 335 затверджена Програма забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, на 2025-2027 роки у новій редакції.

Метою Програми є підтримка осіб з інвалідністю внаслідок війни, які не мають право на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей».

Грошову компенсацію на придбання житла за кошти бюджету Чернігівської міської територіальної громади у 2025 році отримала 21 особа на суму 51 110,0 грн.

Розпорядженням начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області від 03 грудня 2025 року № 498 затверджена Програма заохочення ветеранів – захисників і захисниць України та їх тренерів за значні досягнення (зайняття призових місць) на міжнародних, всеукраїнських змаганнях з олімпійських, неолімпійських та адаптивних видів спорту на 2025-2026 роки у новій редакції.

Основним напрямком виконання Програми є заохочення у вигляді грошової винагороди ветеранів - захисників і захисниць України та їх тренерів за значні досягнення (зайняті призові місця) на міжнародних всеукраїнських змаганнях 2025-2026 років з олімпійських, неолімпійських та адаптивних видів спорту.

Станом на 22 грудня 2025 року виплачена грошова винагорода 5 ветеранам – захисникам на суму 240,0 тис. грн та 1 тренеру за підготовку ветеранів (спортсменів) на суму 25,0 тис. грн.

Відповідно до Програми надання одноразової матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України на 2024 – 2025 роки з початку року виплачено матеріальної допомоги 312 особам на суму 13 566,0 тис. грн, у тому числі одноразову матеріальну допомогу отримали 267 осіб на суму 12 666,7 тис. грн, разову компенсацію за виготовлення та встановлення надмогильного пам'ятника – 45 осіб на суму 900,0 тис. грн.

Програмою соціальної підтримки населення у м. Чернігові на 2024-2026 роки передбачена виплата щомісячної матеріальної допомоги для покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, виплата щомісячної матеріальної допомоги для покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг членам сімей військовослужбовців, які загинули (пропали безвісти) в Афганістані при виконанні інтернаціонального обов'язку та виплата одноразової матеріальної допомоги військовозобов'язаним, які були призвані за мобілізацією на особливий період.

Станом на 01 січня 2026 року допомогу для покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України отримують 890 сімей, виплачено протягом 2025 року 5 661,5 тис. грн, допомогу для покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг членам сімей військовослужбовців, які загинули (пропали безвісти) в Афганістані при виконанні інтернаціонального обов'язку отримують 12 сімей, виплачені кошти на суму 72,0 тис. грн.

Матеріальну допомогу військовозобов'язаним, які були призвані за мобілізацією на особливий період отримали 1 262 особи на суму 25 240,0 тис. грн.

3 квітня 2025 року у місті запрацювало комунальне некомерційне підприємство «Ветеранський простір» Чернігівської міської ради (далі – КНП «Ветеранський простір»).

Станом на 01.01.2026 підприємством проведено заходів із психологічної реабілітації та підтримки:

- надана психологічна допомога 1 рівня – 146 особам, 2 рівня – 140 особам;

- групи психоемоційної самодопомоги – 150 особам

- групи підтримки членів родин безвісти зниклих осіб – 5 осіб.

Фахівці КНП «Ветеранський простір» співпрацюють з освітніми закладами міста, надають ветеранам інформацію щодо можливості отримати освіту або підвищити кваліфікацію (139 осіб); співпрацюють з центром зайнятості для надання інформації для ветеранів та членів їх родин щодо актуальних вакансій та курсів для отримання нових професійних навичок з подальшим працевлаштуванням (102 особи).

Фахівцями КНП «Ветеранський простір» збирається інформація щодо забезпеченості житлом та умов проживання ветеранів, надаються інформаційні послуги щодо державних та місцевих програм з забезпечення житлом ветеранів, а також супровід у формуванні пакету документів для постановки на квартирний облік (53 особи).

Фахівці КНП «Ветеранський простір» співпрацюють з організаціями міста та надають інформаційну допомогу та супровід щодо наявних грантових програм та напрямків їх застосування. Послуга надана 176 особам.

На виконання Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради було створено комісію з розгляду питань щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України (далі – комісія).

Станом на 01.01.2026 до комісії подано 3 072 заяви про пошкоджене майно та 811 заяв про знищене майно громадян міста Чернігова. За поданими заявами наразі складено 2 796 актів комісійного обстеження та заповнено 2 445 чек-листів.

Загальна сума нарахованої компенсації за пошкоджені та знищені об'єкти нерухомості станом на 01.01.2026 складала 966,8 млн грн, комісією винесено 4 634 рішення, з яких 2 536 рішень про надання компенсації на відновлення пошкодженного об'єкта, 1 222 рішення про відмову, 445 рішень про призупинення розгляду рішення та 431 рішення про поновлення розгляду заяви.

Охорона здоров'я та демографічна ситуація

Мережа закладів охорони здоров'я Чернігівської міської ради складається з трьох міських лікарень та пологового будинку, двох поліклінік (КНП «Сімейна поліклініка» Чернігівської міської ради та КНП «Міська стоматологічна поліклініка» Чернігівської міської ради), та двох центрів первинної медико-санітарної допомоги, створених шляхом виділу з КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради, що відповідає потребам населення і існуючим нормативам.

Станом на 01.01.2026 в комунальних некомерційних підприємствах Чернігівської міської ради підписали декларації про вибір лікаря 224 520 пацієнтів яким надають медичну допомогу 174 лікарів первинної ланки.

Для надання спеціалізованої медичної допомоги у стаціонарних відділеннях міських лікарень та пологового будинку розгорнуто 1 040 ліжок з урахуванням потреб населення (2024 – 1 065 ліжок).

Протягом 2025 року здійснено придбання сучасного медичного обладнання для забезпечення лікувально-діагностичного процесу на сучасному рівні та іншого обладнання на суму 108,86 млн грн, з них:

- 78,18 млн грн за рахунок коштів спецфонду – бюджету розвитку для:

- КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради – система ультразвукова діагностична, медична система з гнучким уретрореноскопом, комплекс ендоскопічний та набір для проведення хірургічної артроскопії, комплекс ендоскопічний для лапароскопії з гнучким відеоендоскопом, операційний стіл і світильник, інструмент електричний хірургічний, пристрій для візуалізації з операційним мікроскопом, система отоларингологічна, відеоларингоскоп, кардіостимулятор, 3 дефібрилятори, 4 монітори пацієнта, 9 холодильників транспортних для банку крові та розморожувач плазми, лабораторне обладнання;

- КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради – 2 холодильники для банку крові та розморожувач плазми, морозильник низькотемпературний, дефібрилятор, лапароскопічна стійка;

- КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради – автомобіль, мультіфітнес станція, жим для грудей-тяга зверху, важільна тяга-розгинач стегна, кабіна для кінезотерапії, сходовий підйомник, покриття з

дрібнорозмірних фігурних елементів мощення, велотренажери, сканер ультразвуковий діагностичний;

- КНП «Пологовий будинок» Чернігівської міської ради – 3 кольпоскопи з відеосистемою, холодильник для банку крові та розморожував плазми, 2 системи для обігріву, мікроскопи, центрифуги та інше лабораторне обладнання;

- 7,71 млн грн за рахунок централізованих поставок для КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради: 3 дизельних генератори для забезпечення роботи будівель в умовах відключення електроенергії, реабілітаційне обладнання (стельовий підйомник, сходи та бруси для навчання та відновлення навиків ходьби, гімнастичний інвентар, реабілітаційна бігова доріжка та підвісна система Luna, лапароскопічна стійка у комплекті з дефібриляторами-моніторами (4 шт.), ноутбуками (2 шт.) та програмним забезпеченням (2 шт.); комплекс стаціонарний апаратно діагностичний для телемедицини;

- 2,26 млн грн за кошти НСЗУ: 2 холодильники для зберігання вакцин, холодильник банку крові, набір інструментів для артроскопії, 2 пристрої для ентерального харчування пацієнтів, ваги медичні для зважування людей на медичних ліжках, 7 систем кондиціонування повітря, 2 електрокардіографи, насос інфузійний та хірургічний інструментарій, кондиціонер;

- 20,71 млн грн за інші джерела, незаборонені законодавством: резервні джерела живлення (3 генератора, 7 зарядних пристроїв, 18 блоків акумуляторних, інвертор гібридний), дефібрилятор, апарат ультразвукової діагностики, 5 портативних ультразвукових систем, насос для ентерального харчування, монітор артеріального тиску, кондиціонери, апарат штучної вентиляції легень, 4 електрокардіографи, 32 функціональних ліжка, лапароскопічна стійка, система психологічного розвантаження, реабілітаційний комплекс, 9 підігрівачів крові та інфузій, 2 стаціонарних та модульний апаратно-діагностичні комплекси для телемедицини, холодильне обладнання медичного призначення (фармацевтичні холодильники та морозильники), стоматологічна система, 3 портативні бормашини та 3 стоматологічні установки, піч для випалу кераміки, стерилізатор паровий, лабораторне обладнання та оргтехніка, автомобіль, 2 кондиціонери, 3D принтер та 14 ноутбуків.

Управлінням капітального будівництва Чернігівської міської ради впродовж 2025 року проведено ремонтні роботи об'єктів комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я за кошти міського бюджету на суму 36 682,78 тис. грн, у тому числі:

- 500,0 тис. грн – капітальний ремонт відділення фізичної та реабілітаційної медицини КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради;

- 25 271,7 тис. грн – капітальний ремонт загально-реабілітаційного відділення КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради;

- 10 658,3 тис. грн – капітальний ремонт відділення реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами кістково-м'язевої системи та сполучної тканини КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради;
- 249,3 тис. грн – капітальний ремонт зовнішнього реабілітаційного простору КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради;
- 3,48 млн. грн – капітальний ремонт системи протипожежного захисту в адміністративному, поліклінічному та лікувальному корпусах КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради.

Відповідно до укладених договорів з НЗСУ за Програмою медичних гарантій за пакетом № 24 «Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям» особам з інвалідністю необхідні консультації лікарів проводяться мультидисциплінарними командами мобільних паліативних бригад КНП «Чернігівська міська лікарня № 2» Чернігівської міської ради, КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» Чернігівської міської ради та КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» Чернігівської міської ради. Станом на 01.01.2026 у стаціонарну паліативну допомогу дорослим (35 ліжок) надається у КНП «Чернігівська міська лікарня № 3» (10 ліжок), КНП «Чернігівська міська лікарня № 4» (25 ліжок).

Впродовж 2025 року надана стаціонарна медична реабілітаційна допомога 1 770 хворим, у тому числі 487 військовослужбовцям. Завдяки тісній співпраці та взаємодії з органами місцевого самоврядування та благодійниками проводиться доукомплектування відділень реабілітаційним обладнанням.

Демографічна ситуація

У відповідності до відомостей про місце реєстрації осіб, які занесені до відомчої інформаційної системи «Реєстр територіальної громади» Державної міграційної служби України, станом на 01.01.2026 кількість зареєстрованих у місті осіб становить 243,8 тис. осіб. Станом на 01.01.2022 кількість осіб, місце проживання яких зареєстровано у місті Чернігові, становила 282,7 тис. осіб; на 01.01.2023 – 275,97 тис. осіб., на 01.01.2024 – 275,1 тис. осіб, на 01.01.2025 – 274,3 тис. осіб.

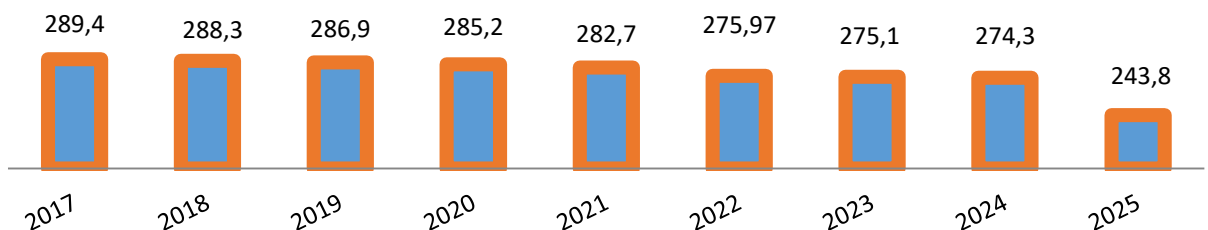

Рис. 8. Чисельність наявного населення, тис. осіб

За 2025 рік в м. Чернігові народилось 1 036 дітей, що на 13,88 % менше

ніж за аналогічний період минулого року; померло 3 716 осіб, що на 1,89 % більше ніж за аналогічного період минулого року. Природне скорочення населення склало 2 680 осіб.

Динаміка основних показників відтворення населення у м. Чернігові

Роки	Народжених, осіб	Померлих, осіб	Природний приріст (скорочення), осіб
2014	2 684	3 655	-971
2015	2 517	3 467	-950
2016	2 474	3 545	-1 071
2017	2 251	3 501	-1 250
2018	2 147	3 615	-1 468
2019	1 900	3 674	-1 774
2020	1 846	4 066	-2 220
2021	2 162	4 647	-2 485
2022	1 080	4 336	-3 256
2023	1 225	3 692	-2 467
2024	1 203	3 647	-2 444
2025	1 036	3 716	-2 680

Освіта

Мережа закладів освіти міста складається з 89 закладів, з них: закладів дошкільної освіти – 52, закладів загальної середньої освіти – 31, закладів професійної (професійно-технічної) освіти – 5 та 1 – заклад позашкільної освіти.

У 2025 році у м. Чернігові функціонували 43 заклади дошкільної освіти, до яких зараховано 6 179 дітей. Відкрито 69 груп для дітей раннього віку. Формування груп у закладах дошкільної освіти міста розпочинається з 2-річного віку.

У 2025/2026 навчальному році освітній процес у закладах загальної середньої освіти м. Чернігова був організований відповідно до заяв батьків, які обрали форму навчання для своїх дітей, та створено очні і дистанційні класи.

У мережі закладів освіти в 2025 році функціонує 31 заклад загальної середньої освіти комунальної форми власності з контингентом 25 050 учнів, з них 1 заклад працює дистанційно через відсутність найпростішого укриття. До початку 2025/2026 навчального році сформовано 78 перших класів де розпочали навчання 1 900 першокласників.

У 2025/2026 навчальному році набір до 10-х профільних класів здійснювали 5 закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО № 1, 12, 15, 19, 22), сформовано 46 десятих класів до яких зараховано 1 312 десятикласників.

На базі 30 закладів загальної середньої освіти міста з 2 по 20 червня 2025 року працювали дитячі табори з денним перебуванням. Відповідно до

рішення виконавчого комітету Чернігівської міської ради «Про організацію харчування дітей у закладах освіти Чернігова», вартість харчування (сніданок, обід, підвечірок) становила 100 грн на день. Діти, які потребували особливої соціальної уваги та підтримки і перебували у таборі, харчувалися безкоштовно. Відпочинком було охоплено 4 745 дітей, з них дітей пільгових категорій – 4 381. Для організації харчування у пришкільних таборах було виділено з бюджету Чернігівської міської територіальної громади 5 091,4 тис. грн.

У комунальному позашкільному закладі освіти «Чернігівський центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства та військово-патріотичного виховання» працює 29 гуртків, у яких займаються 415 здобувачі освіти.

Система профтехосвіти міста представлена 5 закладами, які забезпечують підготовку фахівців з робітничих професій та готують майбутніх спеціалістів для промислового сектору економіки, будівництва, торгівлі, громадського харчування, сфери послуг, транспорту, житлово-комунального господарства. У 2025/2026 навчальному році зараховано на І курс навчання 1 090 учнів, з яких: 629 на базі базової середньої освіти, 461 на базі повної загальної середньої освіти.

У місті функціонує комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр № 1» Чернігівської міської ради, фахівці якої здійснюють психолого-педагогічне вивчення та надають консультаційну допомогу з питань якісного виховання й навчання дітей з особливостями розвитку. Діти з особливими освітніми потребами здобувають загальну середню освіту у спеціальній школі № 1 та навчально-реабілітаційному центрі № 2.

Щорічно збільшується кількість закладів, які відкривають класи та групи з інклюзивним навчанням. У 2025/2026 навчальному році в 26 закладах загальної середньої освіти (№ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35), функціонують 230 інклюзивних класів, у яких здобувають освіту 398 дітей з особливими освітніми потребами. Найбільше інклюзивних класів відкрито на базі Чернігівської гімназії № 33 – 30 класів (74 учні з особливими освітніми потребами). У ЗЗСО працюють 5 асистентів дитини, які здійснюють супровід учнів під час освітнього процесу, надаючи необхідну підтримку відповідно до індивідуальних потреб дитини (ЗЗСО № 17, 24, 25, 33).

У 29 закладах дошкільної освіти організовано роботу 56 спеціальних груп, у яких виховується 615 дітей з особливими освітніми потребами з різними нозологіями.

Інклюзивну освіту забезпечують 42 заклади дошкільної освіти, у яких функціонує 172 інклюзивні групи, виховується 282 дитини з особливими освітніми потребами. В усіх закладах дошкільної освіти, в яких відкрито інклюзивні групи введено посаду асистента вихователя.

У рамках реалізації Програми розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, соціальної підтримки сімей з дітьми у місті Чернігові на 2024–2028 роки:

– відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 15.07.2025 № 382 «Про надання допомоги за успіхи у навчанні (за результатами II семестру 2024-2025 навчального року) у закладах загальної середньої освіти міста Чернігова комунальної форми власності дітям з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, виплачено 8 здобувачам освіти, які мають відповідний статус, по 3 196,00 грн, а також 48 здобувачам освіти – по 2 077,40 грн. Загальна сума склала 125 283,20 грн. Також 22 здобувачам освіти, які мають статус дітей члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України», виплачено по 3 196,00 грн, а також 56 здобувачам освіти – по 2 077,40 грн. Загальна сума склала 186 646,40 грн;

– відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 24.06.2025 № 312 «Про надання матеріальної допомоги випускникам закладів загальної середньої освіти з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які мають статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України» 24 випускникам закладів загальної середньої освіти м. Чернігова виплачено матеріальну допомогу на загальну суму 48 000,00 грн.

З метою створення належних умов у закладах освіти міста та організації якісного освітнього процесу за рахунок коштів бюджету Чернігівської міської територіальної громади здійснювалося виконання капітальних та поточних ремонтів, зокрема:

- поточний ремонт електромереж із підключенням обладнання на харчоблоці у ЗЗСО № 2, 5, 15, 16, 28, 29, 31;
- поточний ремонт електромереж у найпростішому укрітті ЗЗСО № 19;
- поточний ремонт кабінету «Класу безпеки» у ЗЗСО № 7, 6, а також кабінету інформатики Чернігівського ліцею № 1;
- поточний ремонт покрівлі господарської будівлі Чернігівської гімназії № 5;
- поточний ремонт будівлі Чернігівської гімназії № 29, усунення припису, встановлення дверей на сходових клітинах;
- поточний ремонт вентиляційної системи Чернігівської гімназії № 14;
- поточний ремонт системи пожежогасіння в харчоблоці та відновлення системи автоматичної пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу, управління евакуацією людей у ЗЗСО № 6.

Для відновлення роботи закладів освіти та освітнього процесу, управлінням капітального будівництва Чернігівської міської ради за рахунок коштів бюджету Чернігівської міської територіальної громади виконано:

- капітальний ремонт (термомодернізація) будівлі старого корпусу та інженерних мереж в Чернігівській гімназії № 3 (7 652,50 тис. грн);
- капітальний ремонт покрівлі Чернігівської гімназії № 16 (5 413,32 тис. грн);
- капітальний ремонт покрівлі Чернігівського ліцею № 32 (3 100,69 тис. грн);

- капітальний ремонт з улаштування водовідведення від будівлі Чернігівської гімназії № 16 з метою запобігання затікання зливових вод до укриттів (437,53 тис. грн);

- капітальний ремонт з улаштування водовідведення від будівлі Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 19 з метою запобігання затікання зливових вод до укриттів (2 816,84 тис. грн);

- капітальний ремонт покрівлі комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа № 2 імені Євгена Богословського» Чернігівської міської ради, (1 372,04 тис. грн);

- капітальний ремонт будівлі з заміною вікон ЗДО № 52 пошкодженої внаслідок російської військової агресії (1 262,66 тис. грн);

- капітальний ремонт будівлі з заміною вікон та дверей ЗДО № 53 пошкодженої внаслідок російської військової агресії (1 578,17 тис. грн);

- капітальний ремонт будівлі з заміною вікон ЗДО № 77 пошкодженої внаслідок російської військової агресії (1 073,27 тис. грн);

- капітальний ремонт частини покрівлі ЗДО № 76 (595,02 тис. грн);

- капітальний ремонт покрівлі ЗДО № 57 (1 092,40 тис. грн);

- капітальний ремонт частини покрівлі Чернігівського ліцею № 22 (986,98 тис. грн);

- капітальний ремонт частини приміщень Чернігівської гімназії № 16, пошкоджених внаслідок російської військової агресії (1 516,6 тис. грн);

- капітальний ремонт частини покрівлі у Чернігівській гімназії № 30, пошкодженої внаслідок російської військової агресії (680,43 тис. грн);

- капітальний ремонт покрівлі у Чернігівській гімназії № 7, пошкодженої внаслідок російської військової агресії (1 242,43 тис. грн);

- капітальний ремонт кабінетів для створення сучасного освітнього простору у Чернігівському ліцеї № 15 (1 575,60 тис. грн);

- поточний ремонт актових залів та частини приміщень Чернігівської гімназії № 3 (144,80 тис. грн);

- поточний ремонт частини покрівлі Чернігівського ліцею № 12, пошкодженої внаслідок російської військової агресії (138,60 тис. грн).

Також в 2025 році розпочаті та продовжуються капітальні ремонти:

- покрівлі Чернігівської гімназії № 5 (4 663,13 тис. грн);

- зовнішньої каналізації (аварійні роботи) у ЗДО № 70 (198,08 тис. грн);

- зовнішньої каналізації (аварійні роботи) у ЗДО № 72 (317,01 тис. грн);

- зовнішньої каналізації (аварійні роботи) у ЗДО № 69 (205,42 тис. грн);

- санвузлів у ЗДО № 39 (796,47 тис. грн);

- будівлі комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа №2 імені Євгена Богословського» Чернігівської міської ради, пошкодженої внаслідок російської військової агресії (259,43 тис. грн);

- частини приміщень Чернігівської гімназії № 31 (1 691,96 тис. грн).

Культура. Міський простір та туризм

Незважаючи на продовження дії воєнного стану в країні, мистецькі школи міста продовжують реалізацію освітнього процесу на постійній основі та в очній формі навчання.

Комунальні заклади сфери культури Чернігівської міської ради облаштовані найпростішими укриттями для перебування учнів і педагогічного складу під час повітряних тривог або мають оформлені належним чином узгодження із балансоутримувачами найближчих укриттів щодо безперешкодного доступу у разі потреби. Також, для забезпечення діяльності під час надзвичайних ситуацій, заклади забезпечені джерелами альтернативного електропостачання, які було отримано від міжнародних благодійних організацій.

В 2025 році продовжувалася робота з відновлення закладів культури, які були пошкоджені внаслідок російської збройної агресії. Так, протягом звітного періоду були проведені капітальні ремонти будівель комунальних закладів сфери культури: Комунальний клубний заклад «Центр культури та мистецтв» та Чернігівська музична школа № 2 імені Євгена Богословського.

Також, у закладах сфери культури проводились поточні ремонтні роботи для підтримки належних умов учбового процесу та основної діяльності. Міжнародні партнери з міст-побратимів та спонсори надали приладдя та музичні інструменти для мистецьких шкіл міста.

Бібліотеки Чернігівської міської комунальної централізованої бібліотечної системи щорічно обслуговують більше 20 тисяч користувачів, щорічна кількість відвідувань становить близько 200 тис. осіб.

Бібліотеки працюють у змішаному форматі «Бібліотеки сімейного читання», а також місце проведення змістовного дозвілля, неформального спілкування у різних мікрорайонах. Кількість відвідувачів централізованої бібліотечної системи міста має стійку тенденцію до зростання та становить понад 185,0 тисяч осіб за 2025 рік, у тому числі кількість читачів становить 29 518 осіб.

Продовжується активна робота над оновленням бібліотечного фонду, так за 2025 рік бібліотеки отримали 3 569 примірників книг, на суму 440,0 тис. грн, з них 335,0 тис. грн – кошти благодійників (Український інститут книги, Міжнародний ПЕН-клуб (PEN International), Український католицький університет, Національна асоціація дослідників голодомору) та громадських організацій, мешканців громади в рамках акції «Подаруй книгу».

Участь у грантових проєктах дозволила покращити матеріально-технічну базу на загальну суму 170,0 тис. грн, за рахунок залученого фінансування було облаштовано дитячий коворкінг та публічні місця для роботи з ПК.

Продовжується робота з оновлення філій. Так, протягом 2025 року проведено релокацію бібліотеки-філії № 3 у нове сучасне приміщення. За

підтримки закордонних і чернігівських меценатів в бібліотеці-філії було проведено ремонт, закуплено нові меблі та оновлено книжковий фонд.

Також у рамках проєкту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» та завдяки фінансовій допомозі спонсорів та меценатів відкрилась оновлена бібліотека-філія для дітей №2. Цей простір було перетворено на сучасний осередок творчості та базу для підліткового письменницького клубу «П.Р.О.З.А», що є платформою для літературного самовираження молоді.

В 2025 році до бюджету Чернігівської міської територіальної громади надійшло 785,5 тис. грн туристичного збору, сплаченого юридичними та фізичними особами.

Відповідно до пам'яткоохоронного законодавства України було направлено звернення до обласного органу культурної спадщини про занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єктів культурної спадщини, розташованих в межах Чернігівської міської територіальної громади. Також проведено збір інформації щодо актуальних на сьогодні переліків об'єктів культурної спадщини (історії, археології, монументального мистецтва, архітектури, містобудування та садово-паркового мистецтва), розташованих на території громади. Проведено роботу з моніторингу стану об'єктів культурної спадщини, що знаходяться на балансі управління культури та туризму Чернігівської міської ради та складено відповідні акти.

Розпочато роботу взяття на баланс управління культури та туризму Чернігівської міської ради двох культурно важливих для міста об'єктів культурної спадщини (Пам'ятний знак на місці, де раніше знаходився готель «Царьград», Пам'ятний знак на місці будинку, де жив видатний український поет, байкар та лірик Леонід Глібов).

Функціонування Робочої групи з перейменування вулиць міста Чернігова припинилося, пропозиції та інформаційні матеріали (22 топонімічних об'єкта), напрацьовані Робочою групою, передано на розгляд та опрацювання комісією з питань міської топонімії, охорони та збереження історико-культурного середовища м. Чернігова для систематизації, подальшого розгляду і підготовки відповідних проєктів рішень. Інформація щодо перейменованих вулиць розміщено окремим кейсом на офіційному веб-порталі Чернігівської міської ради: <https://chernigiv-rada.gov.ua/vulytsi-ta-provulky/>.

Також, нову редакцію Міської цільової програми з охорони та збереження пам'яток культурної спадщини м. Чернігова на 2025-2026 роки доповнено заходами з демонтажу об'єктів, що містять символіку, написи, зображення, які заборонені чинним законодавством, визначення меж територій археологічних об'єктів культурної спадщини та виготовлення відповідної землепорядної документації.

На постійній основі здійснюється моніторинг стану туристичної навігації міста Чернігова, замінено три інформаційних QR-коди (біля Спаського собору, Борисоглібського собору та будинку І. Мазепи).

Підготовлено дизайнерське рішення оновлення інформаційного стенду у пониззі Болдиних гір у айдентиці міста ЛЕГЕНД, а також оновлено три вуличні інформаційні стенди туристичної навігації (Земська управа, сквер Магдебурзького права, Чернігівський обласний філармонійний центр), а також 11 вуличних вказівників туристичної навігації міста.

В 2025 році здійснювалося регулярне двомовне наповнення туристичного сайту міста Chernihiv.travel, рубрика новин. Згідно зі статистикою сайту інформаційною платформою Чернігова користувалось більше 70 тис. осіб.

Напрацьовано проєкт перезапуску аудіогіда Черніговом з можливістю самостійно прокладати піші маршрути містом та самостійно знайомитися з пам'ятками міста-героя. Інформацію можна буде отримувати українською та англійською мовами.

Також розпочата робота з підготовки аудіогіда Черніговом українською жестовою мовою у співпраці з Чернігівською обласною організацією Українського товариства глухих (УТОГ). З осені 2025 року на базі КУ «Туристичний інформаційний центр» для членів УТОГ вже реалізується екскурсійний проєкт «Чернігів: історія без бар'єрів».

У співпраці з ветеранами та членами їх родин був започаткований екскурсійний культурно-просвітницький проєкт «Історії за чаєм», який передбачає комфортні тематичні зустрічі просто неба з метою дослідження об'єктів м. Чернігова. У 2025 році відбулося шість перших зустрічей.

Також напрацьовано 12 видів брендваної сувенірної продукції міста Чернігів. Основна увага – традиційні матеріали для Чернігова, а також варіативність презентації легко впізнаваних сакральних архітектурних пам'яток міста.

З метою висвітлення та фіксації руйнувань культурних пам'яток м. Чернігова, у наслідок російської військової агресії, підготовлений та видрукований двомовний «Каталог об'єктів культурної спадщини міста Чернігова, пошкоджених внаслідок російської військової агресії».

Каталог містить інформацію про 22 об'єкти, серед яких – пам'ятки архітектури, історичні будівлі та інфраструктурні об'єкти, що мають значення як для культурного, так і для туристичного розвитку міста.

Підготовлено та видруковано презентаційний фотоальбом «ЧЕРНІГІВ», який містить світлини міста чотирьох сезонів року.

Задля актуалізації уваги мешканців та гостей міста до питання гастрономічної спадщини прикордонного Чернігова та регіону загалом, підготовлено та видано друком дві настільні гри «Смачна Чернігівщина» та «Смачно з Коцюбинським».

Фізична культура і спорт

Протягом 2025 року проведено 49 загальноміських спортивних заходів та 44 навчально-тренувальних зборів для підготовки команд та спортсменів міста з видів спорту до змагань вищих рівнів з олімпійських видів спорту, 34

загальноміських спортивних заходів та 10 навчально-тренувальних зборів з неолімпійських видів спорту, всього в заходах взяли участь біля 8 400 осіб.

Організовані та проведені фізкультурно-оздоровчі заходи та змагання «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» серед учнів та учениць закладів загальної середньої освіти м. Чернігова у 2024-2025 навчальному році під гаслом «РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО» з таких видів спорту як: волейбол, баскетбол, футзал, регбі-5 та гандбол.

З метою пропаганди здорового способу життя та підвищення рівня фізичної активності мешканців міста, Чернігівським центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» разом проведено 98 спортивні заходи в яких взяли участь біля 4 226 осіб. Також, разом з управлінням освіти Чернігівської міської ради організовано та проведено у початкових закладах міста 430 спортивні заходи, з яких 26 за участю ветеранів війни, в яких взяли участь біля 14 600 осіб.

В м. Чернігові розвивається 21 олімпійський вид спорту, з яких 16 в дитячо-юнацьких спортивних школах. Регулярними заняттями охоплено 3 107 осіб під керівництвом 131 тренера-викладача. Також в місті розвивається 13 неолімпійських видів спорту, з яких 5 в дитячо-юнацьких спортивних школах. Регулярними заняттями охоплено 495 чоловік під керівництвом 17 тренерів-викладачів.

Призначені 23 персональні (іменні) стипендії з олімпійських видів спорту та 11 персональних (іменних) стипендій з неолімпійських видів спорту талановитим і обдарованим спортсменам м. Чернігова за результатами виступів протягом 2024 року на Всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

На виконання рішення Чернігівської міської ради «Про встановлення винагород спортсменам і тренерам міста за досягнення високих спортивних результатів на міжнародних змаганнях» виплачена винагорода одинадцяти спортсменам та їх тренерам.

На розвиток матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких спортивних шкіл міста у 2025 році витрачено 2 121 тис. грн.

Активну участь в змаганнях по всій території України також приймають ветерани війни, допомогу в організації яких надає КНП «Ветеранський простір» (збори, тренування та виїзди). З початку 2025 року ветерани прийняли участь у 30 всеукраїнських змаганнях та 1 міжнародному.

Відділенням фізичного відновлення у 2025 році надано 908 послуг. Проведено 128 тренувань з адаптивних видів спорту, 31 заняття з оздоровчої фізкультури, 724 оздоровчих масажів, 25 загальних консультацій з фізичного відновлення.

В 2025 році розпочалися роботи з будівництва спортивного майданчику на території бази «Освіта» комунального позашкільного навчального закладу «Дитячо-юнацька спортивна школа «Україна» Чернігівської міської ради. Для занять фізичною культурою та спортом також використовується наявна спортивна база загальноосвітніх навчальних закладів, спортивних майданчиків міста, які не пошкоджені військовими діями.

В якості гуманітарної допомоги від Blau Gelbes Kreuz e.V. (містопобратим Аахен) отримане спортивне обладнання: мультиспортивна ігрова арена та набір спортивного обладнання для вулиці – 6 предметів, яке встановлено на оновленому спортивному майданчику на території бази «Освіта».